

Yataqxana

Afaq Məsud

© Afaq Məsud, 1983

Məstan dedi: «belim ağrır...» Bütün bina bir ağızdan dedi: «can...»

Məstan səbir gətirdi, bütün bina dedi: «sağlam ol, Məstan».

Məstan öskürdü, bütün bina ona dava-dərman daşdı. Məstanın arvadı xörək bişirdi, bütün bina onun xörəyini təriflədi, bəyəndi, bəyənmədi. Biri dedi: «...əcəb ləzzətlidir», o biri dedi: «...duzu çoxdur». Məstanın arvadı özünə çəkmə aldı, bütün bina «mübarək» dedi.

Məstanın uşağı həyətdə yıxıldı, bütün bina içini çəkdi...

Məstanın yaşadığı bina belə bina idi.

Məstana həmişə elə gəlirdi ki, evdə yox, küçədə, həyətin ortasında yaşayır. Evdə sərbəst hərəkət eləməyə qorxur, demək istədiyini otuz dəfə ölçüb-biçir, götür-qoy eləyib sonra danışdı. Məstangilin evi elə bil qulaqlı idi. İki dəfə dalbadal asqırsaydın, bütün qonşular bir-birinə dəyirdi, o günü gecəyə kimi zəngləşir, bir-birindən hal-əhval tuturdular. Odu ki, Məstan da, arvadı da, uşağı da özlərini ehtiyatla aparırdılar, bir-birilə evin içində də «bəli», «xeyr», «buyurun»la danışdırlar.

Evdə Məstan qalstukla gəzib-dolanır, oturub-duranda dönə-dönə üst-başını yoxlayırdı. Hətta gecələr də, bütün bina yuxuya gedəndən sonra da, yorğan-döşəkdə də Məstan özünü sərbəst hiss eləmədi. Elə arvadı da çarpayıda o yan-bu yana çönə-çönə üzbəüzdəki güzgüdə üzüne, saçına baxırdı. Yayın cırhacı istilərində də heç biri üstünü açmağa, üstüaçıq yatmağa ürək eləmədi.

Elə bil Məstangilin evlərində böyük bir kamera var idi. Bu kamera gecə-gündüz onları izləyir, hərəkətlərini, səslərini lentə yazıb elə oradan düz həyətdə ötürürdü.

Təkcə Məstangil yox, bütün binanın sakinləri—yüz əlli ailənin yüz əllisi də bu gündə idi. Bəlkə də elə buna görə bu vaxta qədər bu yüz əlli mənzilin heç birində heç bir hadisə baş verməmişdi.

Məstanın bir qədər rahatlıq tapdığı yeganə yer öz iş otağı idi.

O hər gün idarəyə gəlir, kabinetinin qapısını o üzdən möhkəm açarlayır, keçib rahat kreslosunda əyləşir, ətrafına nəzər salaraq, kabinetinin tənhalığından qəribə bir zövq alır. Kabineti Məstan üçün yeganə xilas yeri idi... Bəzən ürəyi çırpına-çırpına otağına göz gəzdirib bu tənhalığın nə vaxtsa əldən gedə biləcəyindən gizli-gizli xoflanır, sonra bu qorxunc fikirləri özündən qovaraq bu kiçik sığınacağından fərəhlənməklə məşğul olurdu: «...dörd divar,

tavan, bir də mən...» Bu balaca otağın şirinliyi o qədər cazibədar idi ki, qınayan olmasaydı, Məstan yorğan-döşəyini də gətirib burada gecələyərdi.

Məstangilin üçotaqlı mənzilinin hər bir otağı onun kabinetindən iki dəfə geniş və işıqlı idi. Bu otaqların gözəl mebel dəstləri, rahat, yumşaq divanlar, xalılarla döşənməsinə baxmayaraq, niyəse rahatlığını bu balaca dəftərxanada tapmağı Məstanda qəribə, anlaşılmaz hisslər oyadırdı...

Bəlkə ona görə ki, Məstan kabinetində istədiyi kimi otura bilirdi?!. İstəsəydi, lap ayaqlarını stolun üstünə qoyardı. İstəsəydi, lap iki saat barmaqlarını şaqqıldadardı, lap paltarını soyunub şər yazardı. Axı burda Məstanı heç kim görmürdü. Heç kim onun oturuşu-duruşu ilə bağlı öz rəyini bildirmirdi, əlavə söz soruşmurdu. Bu isə elə bir şey idi ki, lap dünyanın özünə dəyərdi.

Məstanın hər gün sevinə-sevinə nəfəs alıb fərəhləndiyi bu kabinet texnikum yataqxanasının müdir otağı idi. Məstan da bu otağın «yiyəsi», yeni yataqxananın müdiri idi. İşinin öhdəsindən yaxşı gəlirdi. Hərdən bir şər də yazırdı.

Evdə Məstan heç vaxt şər yazmağa ürək eləmirdi, çünki bircə dəfə istirahət günü divanda oturub elə-belə şəkil çəkdiyinə görə başı əməlli-başlı ağrımışdı. Düz iki saatdan sonra bütün bina onun şəkil çəkməyindən xəbər tutmuş, zənglər başlamışdı... Kimi təbrik eləyir, kimi onun bu yeni məşğuliyyətini ələ salıb dolayır, o birilər də qorxunc bir maraq yanğısıyla onun nə çəkdiyilə maraqlanırdı...

O əhvalatdan sonra Məstanın gözü yaman qorxmışdu. İndi Məstan şəkil çəkmək, kitab oxumaq istəyəndə tualetə girir, orda da çox otura bilmirdi. Bütün bina bir-birinə deyirdi:

–Nə olub Məstana?..

–Bəlkə zəhərlənib?..

–Bəlkə soyuq dəyib?..

Məstan bu binaya evlənən gündən köçmüşdü. On altı il ailəsi ilə bir bu binada bir damın altında yaşamasına, oğlunun artıq on beş yaş tamam olmasına baxmayaraq, arvadı ilə hələ də ilk dəfə görüşdüyü dövrlərdəki kimi, lap nişanlı vaxtlarındakı pərdələrlə dolanırdılar. Ürəyindən keçənləri bir-birinə deyə bilmir, acıqlarını da içlərində gizlətməli olurdular. Zarafat deyildi, dörd yüz adamın ağızına gələni danışmaq, kefin istəyəni eləmək olmazdı...

Hələ bu on altı ildə bircə dəfə də olsun Məstan arvadı ilə ürəyi istəyən zarafatı eləməmişdi. Hərdən bir kefinin kök vaxtlarında, sevindiyyindən tullanmaq, divara kəllə vurmaq istəyirdi. Ya bir də görürdün hirsindən əsim-əsim əsirdi, göyərirdi, qaralırdı, amma nə bu sevincini, nə də qəzəbini arvadı ilə bölə bilmirdi...

Axı eyvanları qonşu eyvanlara bitişik idi və bütün binada olduğu kimi, onların da eyvanlarının arası qapıyaoxşar taxtalarla ayrılırdı. Odu ki, günün günortaçağı, ya da gecəyarısı Məstan bir də görürdü ki, qonşunun uşağı mətbəxlərindədir, eyvandan eyvana keçərək onların evinə girib indi özü üçün marçamarçla su içir. Ya da bir də görürdü kimsə onların eyvanlarında paltar sərir, yaxud hamamda aqları suya çəkir...

Odu ki, bu on altı ilin ərzində Məstanın, illər boyu üst-üstə yığılan sevinci də, acığı da üst-üstə yığılıb ağır tikə kimi içində qalmışdı, on altı ilin hirs-hikkəsi yığılıb sən demə zəhər kimi ürəyinin başında yatmışdı. Odu ki, Məstan lap cavan vaxtlarındakı dünyasında necə təmtək yaşayırdısa, özünü indi də eləcə tək-tənha hiss edirdi. Hirsələnəndə uzaqbaşı bir stəkan su içir, sevinəndə hamama girib barmaqlarını dişləyirdi. Dörd yüz adamın içində o yekəlikdə kişi

sevincindən top kimi atılıb düşə bilməzdi axı. Onda bütün bina gülməkdən, qəhqəhədən lərzəyə gəlib, allah bilir, lap sökülərdi.

Son vaxtlar arvadıyla, oğluylla nə haqdasa danışmağa nə vaxt, nə də ehtiyac qalmamışdı. Arvadı bütün dərd-sərinə qonşu qadınlarla bölüşür, öyrənəcəyini öyrənir, deyəcəyini deyir, oğlu isə binanın uşaqları ilə oturub-durur, gecə-gündüz evdə tapılmırdı.

Qonşular qollu-budaqlı çay kimi Məstangilin otaqlarıyla o yan-bu yana axır, onlara danışmağa, bir-birinə baxmağa belə macal vermirdilər.

İllər keçdikcə Məstan bu binaya, bu gurşad həyatına öyrəşirdi...

Hətta gecələr işıqlar sönəndə də, yorğan-döşəyində belə Məstan özünü hamılıqla bir yerdə hiss edir, hətta yuxularında da özünə nəzarəti unutmurdu.

Məstanın işlədiyi yerlə evi arasında əslinə baxsan, elə bil bir o qədər də fərq yox idi. Ora da yataqxanada idi, bura da. Bircə fərq orasında idi ki, yataqxana sakinləri ilbəl dəyişirdi, bu yataqxanadakılar isə bu binanın əbədi üzvləri idi...

Bəzən, xüsusən də gecələr bu haqda fikirləşəndə Məstanı dəhşət bürüyürdü. Məstanın bütün götür-qoylarından belə çıxırdı ki, onun bu yer üzündəki həyatı yalnız bu cür-sərbəstliyə, azadlığa tamarzı qaldığı bu yataqxana üslubunda keçəcək... Belə fikirləşdikcə Məstanın başının tükləri qabarıb biz-biz dururdu. Məstanın bu gecə düşüncələrinin ən qorxunc məqamı bu həyatın sonluğu ilə bağlı olurdu... bütün hesablamaların nəticəsinə görə o, öləndə də qonşuları ilə bir yerdə olacaqdı... Qonşulardan tamam ayrı bir yerdə, uzaq, sakit bir tənhalıqda hardasa, hansı qəbristanlıqdasa illərlə tirlənib qalmasını, qonşularınsa, heç nə olmayıbmiş kimi, öz evlərində, əvvəlki kimi sakit yaşamasını təsəvvürünə gətirə bilmirdi...

Məstangilin binası zahirən də yataqxananı xatırladırdı. Bu yataqxananın bircə müdiri yox idi.

Bütün mənzillərin çölü də, içi də eyni cür çilçiraq, mebellərin də əksəriyyəti eyni. Hətta quruluşu da eyni. Niyə eyni idi? Çünki hər bir mənzilin quruluşuna dörd yüz adam qiymət, göstəriş verirdi. Bütün mənzillərdə servant, içində mütləq bahalı qab-qacaq, heç olmasa, dörd-beş büllur qab, mütləq çini çay servizi və sair. Bu cür servant bu binanın etiketi idi. Elə bil otağı ayrı cür bəzəmək ya biədəblik, ya da qanunsuzluq idi. Elə bil heç kimin ağına gəlmirdi ki, bəlkə otaq ayrı quruluşda da ola bilər? Məsələn, servantsız... Qəribə də burası idi ki, heç kimi bu servantlar bezdirmirdi. Elə bil servantı da binanın bir divarı kimi dövlətdən təhvil almışdılar.

Sonra mütləq rəngli televizor. Niyə? Çünki dörd yüz adam heç cür bir-iki mənzilə yerləşə bilməzdi. Məstangilin binasında isə biri rəngli, o biri rəngsiz televizora baxa bilməzdi. Əvvəla, heç kimin buna ürəyi gəlməzdi ki, özü rəngli televizora baxsın, qonşusu rəngsizə. Bir də burda gərəkdir hamı eyni olaydı. Hamının payına eyni qədər düşəydi. Hamı eyni qədər sevinib eyni qədər həzz alaydı, eyni qədər kədərlənib eyni qədər ağlayaydı...

Bu qarşılıqlı həssaslıqdan, məhəbbət və qayğı fəvvarəsindən Məstanın ürəyi bulanırdı... Axı bu boyda mehribançılığın səbəbi nə idi?!.. Bu xəstəhal qayğıkeşlik nəyə lazım idi?!.. Axı hər şeyin təhəri, ölçüsü var...

Bu haqda Məstan ancaq idarədə, öz balaca kabinetində sərbəst, rahat fikirləşə bilirdi. Bəzən də öz suallarına hardansa elə cavablar tapıb verirdi ki, əsəbiləşib özündən çıxır, qovluqları stolun üstünə çırpıb otaqdan çıxır, bir müddət özünü yataqxananın yarıqaranlıq dəhlizində

var-gəl edə-edə siqaret çəkməklə sakitləşdirir, lakin çox keçmirdi ki, elə orda da, səhər-axşam evinin içini işıqlandıran qayğıkeş «projektorların» bu dəqiqə onun beynindən keçənləri binaya yayımlamasından xoflanırdı...

Məstangilin binasının xəstəhal qayğıkeşliyi, inad mehribançılığı illər keçdikcə səngimək, soyumaq əvəzinə gün-gündən elə bil bir az da çoxalırdı. Bəzən, xüsusən istirahət günləri Məstana elə gəlirdi ki, qonşuların mehribançılığından bina asta-asta lərzəyə gəlir, mənzillər, eyvanlar, həyətin qarajları bir az da bir-birinə yaxınlaşır, divarlarını ərیدə-ərیدə vahid, möhtəşəm bir əraziyə çevrilir... Binanın bu mehribançılığından həyətin itləri, pişikləri də yoluxmuşdu. Adətən bir-birini didişdirən bu cırtqoz küçə heyvanları səhərdən axşamədək bir-birini duz kimi yalayırıldı.

Məstanın işi yayda lap müsibət olurdu, başına göyden yataqxananın binası boyda daş düşürdü... Yay fəsində bomboş boşalan yataqxanada iş tapmayan Məstan vaxtının çox hissəsini evində—mehriban qonşuluq şəraitində keçirməli olurdu.

Belə yay fəsillərinin birində, çox götür-qoydan sonra on-on beş gün bu hay-həşirdən uzaq olmaq niyyətilə Məstan bir qədər nəfəs dərmək, sakitliyin dadını duymaqdan ötrü bacısığilin bağına köçməyi qərara aldı...

...Bağ əhvalatı baş tutdu. Bütün bina onlarla görüşüb-öpüşüb ağlaşdı. Səhəri gün bağa köçdülər.

Bağa girəndə Məstan nəhayət ki, ən doğma yerinə gəlib çıxdığını duydu... Bağ nə bağ... Sakitlik, genişlik.... quşlar cıkkıldəşir....

İçəri girən kimi birinci növbədə Məstan pal-paltarını əynindən soyunub bir tərəfə atdı. Çoxdan idi canı, sinəsində, kürəyində qıvrılmış qara, cod tükələri hava üzü, gün üzü görmürdü.

Şalvarını dizəcən qatlayıb corablarını çıxartdı. Çoxdan idi, Məstanın yekə ayaqları, qış-yay çəkmənin, corabın içində tərleyib qabar atıb yetişmiş soğan başlarını xatırladan əyri barmaqları hava üzü, gün üzü görmürdü.

Məstan soyunan kimi hövlanak özünü soyuq hovuzə atan tək bağə atdı... Ağacların arasıyla ayaqyalın gəzə-gəzə sinə dolusu rahat-rahət fişdiriq çalmağa başladı...

İndi ondan heç kəs heç nə soruşa bilməz. Heç kəs: «xeyir ola, Məstan, fişdiriq çalırsan?»—deyib gic-gic üzünə hırıldaya bilməz. Heç kim, ayaqyalın gəzdiyinə görə gözlerini bəreldib yersiz, əttökən məsləhətlərindən yağdıra bilməz...

Odu ki, Məstan bir az da ürəklənib mahnı oxumağa başladı:

Səni mənə verməzlər, aman, sarı gəlin...
Aman, sarı gəlin, aman, sarı gəlin...

...Arvadı bir də onu gördü ki, Məstan quş kimi qonub ağacın ən uca budağına, səsi aləmi götürüb. Arvadı ha qışqırdı, ha ağacı tərpetdi, Məstan eşitmedi. Oxumaqdan Məstanın gözleri böyüdü. Böyüyüb hərəsi gavalı boyda oldu... Üzü şişdi.... Şişib təzə çörək kimi qızardı... Sinəsi enlənib şir sinəsi kimi üfürüldü...

Məstan oxuyur... oxuya-oxuya bədənindən, iliyindən nəyinsə yavaş-yavaş çıxdığını, süzöldüyünü, içini qəribə bir yüngüllüklə boşaldığını, rahatlandığını duyurdu...

...O gün Məstan səsi batanacan oxudu. Səsi batıb xırıldayandan sonra, nəfəsi tənqiyib ürəyini döyündürəndən sonra aşağı düşdü.

Elə o gün arvadı Məstana itin sözünü dedi. Ağzından çıxanı, bu on altı ilin ərzində dişinin dibində nə yığıb saxlamışdısa, hamısını dedi...

Məstan da, baxmayaraq ki, heç yeri qaşınmırdı, pərt-pərt əvvəl qarnını, sonra başını qaşdı. Sonra əsəbi-əsəbi əllərini bir-birinə sürtdü. Zarafat deyil, on altı ildə birinci dəfə idi ki, Məstan arvadını bu kökdə görürdü: pörtüb şişmiş üzü ilə, qan çəkib bərəlmiş gözləri ilə... Arvadının ağzının əməlli-başlı iri olduğunu da Məstan niyəsə elə həmin günün axşamı gördü... Arvadı, hikkədən üfürülüb qoz boyda açılmış pərəkləri ilə hansısa dəhşət filmindən əjdahanın üzünü xatırladırdı...

O axşam elə bil Məstan arvadını birinci dəfə görürdü... Elə bil bu vaxta kimi yaşadığı tamam ayrı-sakit idi, mülayim, gənc bir qadın idi... Elə bil onun üzü də, səsi də tamam ayrı idi...

...Səhəri gün bütün dərslərindən həmişə beş alan, adı məktəbin intizam və dərs əlaçılarının şərəf lövhəsindən düşməyən oğlu iki pişiyin quyruğunu bir-birinə bağlayıb, yazıq heyvanların dallarına nə isə sürtdü...

...Bir də onu gördülər ki, pişiklərin çığırtısı bağları başına götürüb. Bir gün sonra oğlu qonşu bağda kiminsə toyuğunu hovuzun içinə salıb boğdu...

...Məstan başını lap itirmişdi. Gah oğlu, gah da arvadı gündə bir hoqqa çıxarırdılar. Vəziyyət gün-gündən çətinləşirdi. Arvadı ifritəyə, oğlu dəli keçiyə dönmüşdü. Bağları bir-birinə qatıb-qarışdırırdılar. Arvadı əlinə keçəni əyninə geyir, kəndin küçələri ilə xoşagəlməz bir vəziyyətdə gəzir, onu biabır edirdi. Üst-başının çirki axır, paltarını günlərlə dəyişmir, əlinə daraq almırdı...

Məstan bir də baxıb gördü ki, arvadının yerışı də dəyişib, duruşu da... İndi arvadı güləndə niyəsə Məstanın canına üşütmə düşürdü... Arvadı yeridikcə yerin tozunü göyə qaldırırdı. Oğlu da düz divara dırmaşırdı, qurda dönüb bağı gəmirirdi, ona da, anasına da ağzına gələnə deyirdi. Bağda it-pişik qalmamışdı. Hamısı onun əlindən qaçıb dəlmə-deşiklərə soxulmuşdular.

Məstan özünü itirib, çaş-baş qalmışdı... Bu nə idi?! Yuxu görürdü, nədi?! Bunlar niyə belə edirdilər?! Bu idimi sərbəst, rahat ailə həyatı?!

Bir gün oğlu yenə dəli keçiyə dönüb bağı gəmirirdi. Məstanın da hövsələsinin lap dar vaxtıydı. Arvadının, hirsli vaxtında çırpıb sındırdığı qapının qulpunu qayırırdı... İsti də bir yandan kürəyinin düz ortasına şığıya-şığıya dərisini gicişdirib yandırırdı...

Elə bu vaxt bağıın dərinliyindən yenə hay-küy qalxdı və Məstan işin nə yerdə olduğunu başa düşdü... Bir də onu gördü ki, oğlunun iki qulağından yapışaraq göyə qaldırıb... dünya gözündə qarala-qarala səsi gəldikcə bağırır...

Nə elədiyini anlamırdı... özünü, əsəbi güclü qollarını saxlaya bilmir... Oğlunun qollarını dişləyib, qulaqlarını bururdu... yanaqlarını çimdikləyib qarnını təpikləyirdi...

Arvadı nə qədər eləyirdisə, Məstanı sakitleşdirə bilmirdi... Məstan özü də nə qədər eləyirdi, sakitləşmək bilmirdi... Ha istəyirdi dayansın, nəfəsini dərsin, əlləri, ayaqları dinc durmurdu...

Oğlunun səsi bağları başına götürmüşdü:

–Ay papa, öldüm... Vurma, ay papa...

Məstansa dayanmaq bilmirdi... Vurmaqdan, çalxalamaqdan yorulmuş qollarına dinclik verərək, atılıb indi də oğlunun belinə minmişdi... dişləri uşağın qulağının ətinə keçmişdi, gözlərindən qan dama-dama, səsi gəldikcə bağırırdı... Əli hara ilişdi, oranı çimdikləyirdi, bururdu...

Arvadı əlacsız qalıb qonşuları köməyə çağırırdı:

–Ay camaat!.. Öldürdü!.. qoymayın!.. Kişinin ağılı çaşıb, qoymayın!..

...Məstanın arvadı başını itirmişdi... Bu on altı il ərzində uşağa bircə çirtmə da vurmayan ərinin indi birdən-birə belə azğınlaşmasından, vəhşiləşib tanınmaz hala düşməsindən qorxub özünü itirmişdi...

...Məstan oğlunun küreyində bütün bağı dövrə vururdu. Uşaq hara qaçdığını özü də bilmirdi. Küreyində bar-bar bağırıb bədənini göyərdən atasının, bir də qollarında, qulaqlarında göynənən ağrının əlindən qaçıb qurtarmaq istəyirdi... İndi o, quyruqlarını düyünlədiyi həmin o yazıq pişikləri xatırladırdı...

Məstan özü öz vəziyyətindən elə bil havalanmışdı, elə bil on altı ildən bəri içində damla-damla yığılıb formalaşan, illərlə boy atıb böyüyən əzazil, şüursuz bir əjdaha oyanmışdı... Elə bil bu vaxta qədər Məstan bütün dərd-sərinə həmin bu şüursuz əjdahaya yedirtmişdi... Əjdaha da o zəhərləri yeyib-yeyib böyümüşdü, güclənmişdi...

...Qonşular köməyə gələndə Məstan da oğlunun küreyində idi... Uşaq üzü üstə yerə yığılıb heysiz-heysiz zarıyırdı...

...Məstanın arvadı kənardə dayanmışdı, üzünü tut ağacının gövdəsinə söykəyib asta-asta ağlayırdı... Oğlunun döyülməyindən çox, deyəsən ərinin başına hava gəlməsindən qorxmışdı...

...O gecə nə Məstan, nə arvadı, nə də oğlu səhərəcən yata bilmədilər. Oğlunun qulaqları, burnu şişmişdi, göyərmişdi, qollarını, başını ağrıdan tərpedə bilmirdi. Səhərə kimi o yan-bu yana çöndükcə zarıldayırdı...

Məstanın arvadı da bütün gecəni yerinin içində vurnuxurdu... Axı niyə hər şey birdən-birə dönüb bu vəziyyəti aldı?! Axı hər şey elə yaxşı idi... Bu vaxta kimi ortaya bir dəfə də olsun qanqaralıq düşməmişdi. Niyə bağa köçəndən günləri qara olmuşdu?..

Məstanın vəziyyəti hamıdan betər idi... Bir yandan bayaqkı vəziyyətinə görə xəcalət çəkirdi, bir yandan oğlu üçün ürəyi ağrıyırdı... Bir yandan da, bu vaxta kimi oturub-durub arzuladığı, heç olmasa on-on beş günlük ailəsi ilə təklikdə keçirmək istədiyi sərbəst həyatın bu qədər qorxunc, təhlükəli olduğundan dəhşətə gəlirdi...

Məstan bütün gecəni fikirləşdi və bu qərara gəldi ki, nə qədər gec deyil, səhərin gözü açılan kimi evlərinə qayıtsınlar...

Səhəri gün Məstangil evlərinə qayıtdılar.

Evlərinə çatan kimi bütün bina onlara axışdı. Hamı Məstanın oğlunun göy qulaqları ilə maraqlandı. Dedilər guya uşaqlarla dalaşıb. Onda bütün bina bir ağızdan «can...» dedi.

Sonra bir həftə gecə-gündüz onlara dava-dərman, ləzzətli yeməklər, mer-meyvə daşdılar. Oğlunun «keçiliyi» elə bil elə həmin gün keçib getdi... Uşaq dönüb əvvəlki tərbiyəli, utancaq oğlan oldu. Kimi gördü, utanıb tər tökdü. Arvadının qırışığı da evə gəlib çatan kimi açıldı, ağzı kiçildi, pərəkləri yerinə oturdu, onun buyruqlarına «bəli», «buyur»la cavab verməyə başladı.

Hamı rahatlanıb özünə gələndən sonra Məstan eyvana çıxıb dərinə nəfəs aldı, şəhərə baxdı. Buradan Məstangilin evindən şəhərin binaları balaca-balaca görünürdü.

Məstan bir də yaxşı-yaxşı fikirləşəndən sonra anladı ki, sən demə, elə yaxşısı bu imiş... Burda, bu binada adam elə bil özü öz ayaqlarının üstündə yox, əlli, yüz ayağın üstündə dayanır... Bir başla yox, min başla fikirləşir, iki gözlə yox, min gözlə görür.

Sonra Məstan bayaqdan bəri baxdığı şəhəri elə bil birinci dəfə gördü və birdən-birə ona elə gəldi ki, bütün şəhəri başdan-başa bürüyən boz binaların hamısı onların binası kimi iri, yaxşı şəraitli yataxanalardır. Orda da hamı bir yeyib, bir durub, bir yatır.

Bilmədi bunu özünə təskinlik vermək üçün fikirləşdi, ya elə-belə ağına gəldi...

1983

Mənbə: AZERİ.org, 2004

Veb direktor: Betti Bleyer

Veb üçün hazırlayan: Arzu Ağayeva

Veb master: Ülviyyə Məmmədova